

KAREL POLÁČEK: BYLO NÁS PĚT

Povídal jsem, že Bejval Antonín jest velký vynálezce, největší vynálezce ze všech, a je to taky prauda. Tuhle mně pravil, že zase něco vynalezl, ale že mně to nemůže prozradit, leda když se zadušu, že to nikomu neřeknu. Tudíž jsem pravil: „Namoutě kutě!“ a třikrát jsem si odplivl. Tak Bejval Antonín pravil: „Pamatuj si, žes přísahal,“ a pak řekl, že vynalezl hru, která se nazývá „Palič ceciliánského města Mostravy“. Hra spočívá v tom, že se na poli postaví dědina, která se podpálí a obyvatelstvo bude hasit. Mně se to velmi líbilo a pravil jsem, že by se to mělo říct taky Ědovi Kemlinkovi, ten jistě dovede dělat obyvatele. Bejval povídal, že jo, a já jsem řekl, že Zilvar z chudobince taky může dělat obyvatele. Bejval souhlasil. Ale já jsem mínil, že Jirsákovi se to nesmí říct, protože každou hru zkazí. „To se vr!“ vece Bejval Antonín. Potom řekl, že by k tomu potřeboval krabice, z nichž by se ty domy vystavěly. Jestli bych ty krabice mohl opatřit.

1. Z kurzívou vyznačené části doplň do tabulky čtyři zastaralé výrazy a připiš k nim příslušná slova ze současného jazyka.

zastaralé výrazy	současné výrazy
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

2. Vyjmenuj vypravěčovy kamarády.

a)

b)

c)

d)

3. Kdo je v úryvku vypravěčem?

.....

4. V jakém smyslu byl Antonín vynálezce?

.....

5. Vymysli synonyma k výrazu „dědina“.

.....

6. Co je to „chudobinec“? Setkáme se s tímto zařízením i dnes?

.....

7. Co se dělo dál? Odpověz na otázky.

Tak jsem se vplížil do kvelbu, opatrně se rozhlížeje na všechny strany, zda neuslyším podezřelý šramot. Jsem v tom krámě dobře obeznámen a vím, kde co je. Tak jsem vlezl pod pult, kde jsou krabice s košilemi a jiné zboží, vyházel jsem to všechno na podlahu a popadl jsem škatule a již jsem byl venku (...)

Pak jsme šli do polí, s námi šel Ěda Kemlink a s námi chtěl jít také Čeněk Jirsák, ale nikdo se ho neprosil. Tak on dělal, jako že s námi nejde, ale já dobře viděl, že nejde sám, ale jde s námi. Když jsme byli v polích, tak jsme z těch krabic postavili dědinu, já jsem napsal na jeden barák Škola, na druhý Obecní úřad, na třetí Koloniál a na ostatní nic. (...)

Načež jsem napsal na jednu krabici Hostinec U havrana a před tou krabicí jsme si sedli na bobek, jako že sedíme v hospodě a mluvíme řeči. (...)

Vtom Zilvar zapálil jeden barák, obyvatele křičeli: „Hoří!“ Já byl hasič a troubil jsem „tú-- lá!“ a Kemlink bubnoval a pravil: „Na vědomost se dává, že vypúkl požár.“

- a) Kde vypravěč opatřil krabice? b) Pokud ano, kdo požár založil?
- c) Účastnil se hry i Jirsák? d) Jaké domy sem umístili?
- e) Zapálili chlapci domy?